

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ה אדר תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים קח | דף הכולל: ראש השנה לב.
דף היומי בהלכה: מסעיף ט' עד סעיף י"ג.
מוסר: שם עולם - וסיים הפסוק על זה 'כן הדבר ממש'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'כתיב מות וחיים ביד לשון' עד שער התשובה 'והנה מדרגות רבות'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

שתלתי הרצאה, וכעבור שנים צמח ממנה עץ של שיעורים | מה הפירוש שטוּנְדִיךְ? | העצה
המיוחדת שהעניק מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל ליהודי שנוזק לישועה | 2100

על דא ועל הא

"כל העולם כולו נשכח ממני באותו רגע, רק גורלן של
אצבעותי עניין אותי. וכשראיתי את המבע המזוגג
בעיניו, הבנתי שהן באמת בסכנה גדולה מאוד..."

האצבעות כבר כמעט ולא כואבות ב"ה, אבל את השיעור החשוב שלמדתי על מסירות
הנפש הנדרשת לדברים שבקדושה - אני מקווה שלא אשכח במהרה

ישראל וייס

"ביום ראשון השבוע פגשתי יהודי שבעבר היינו חברים טובים,
אבל משום מה קצת השתבשה דעתו בתקופה האחרונה והוא לא
מה שהיה. למרות זאת אני משתדל כמוכן להתייחס אליו בצורה
מכובדת, לתת לו את הכבוד הראוי לו, וכמו כל שאר האנשים
מסביב גם אני לא משדר לו שמשוהו השתנה.

"והנה, ביום ראשון, פגשתי אותו, והוא לחץ את ידי בהתלהבות,
תפס לי שתי אצבעות והתחיל לסובב ולסובב בהתלהבות גדולה,
מרגיש כמו חברה'מן גדול, שהוא מצליח ככה להחזיק את
האצבעות שלי ולא נותן לי להשתחרר מאחיזתו הכואבת.

"הרגשתי שעוד רגע נשברות לי האצבעות, והלחץ שלי היה
אדיר. לא פחדתי מהכאב, לא מהבושות, לא משום דבר, רק
פחדתי לאבד את הפרנסה שלי.

"ידעתי שאם האצבעות שלי נשברות, אני הופך באותו רגע
למובטל. ייקח כמה שבועות עד שהשברים יתאחו, ואחר כך מי
יודע כמה זמן עם פיזיותרפיה ותרגול, ספק אם אוכל להקליד

ביום ראשון השבוע התקשר אלי אחד מעמיתי למקצוע
הכתיבה: "אתה כותב ב'דרשו', נכון? יש לי בשבילך סיפור עם
רעיון יפה שהייתי רוצה שתעלה על הכתב. אבל אל תזכיר את
השם שלי. בסדר?...".

השבתי לו שהיות והוא עצמו עוסק בכתיבה הוא יודע שאנחנו
לא אנשים שמתחייבים לפרסם סיפור לפני ששמענו אותו... ולכן
עליו לספר לי את הסיפור ואת המסר העולה ממנו...

כריתי אוזני כאפרכסת והוא סיפר את סיפורו:
"כמו שאתה יודע אני מתפרנס ממלאכת הכתיבה. הקב"ה
בירך אותי באצבעות זריזות, ואני מקליד במהירות גדולה,
לפעמים אפילו אלפיים מילים בשעה אחת.

"כמובן שאי אפשר לכתוב מהבוקר עד הלילה, וצריך גם לחשוב
על מה שכותבים, לקחת נושא, להבין אותו היטב, לאחר מכן לכתוב
ואז ללטש. אבל למהירות ההקלדה יש חשיבות רבה כמובן.

במהירות סבירה אחרי כזה אירוע, על אחת כמה וכמה במהירות גבוהה כל כך כמו שהורגלתי להקליד.

"באותן שניות שבהן החזיק חסר הדעה באצבעות שלי, כל העולם כולו נשכח ממני. רק גורלן של האצבעות היה חשוב לי, וכשראיתי את המבע המזוגג נשקף מעיני, הבנתי שהן באמת בסכנה גדולה מאוד..."

"צרחות איומות בקעו מפני, כל האנשים ברחוב שמו לב, הבושות נוראיות, אבל לא הרגשתי כלום, רק את האצבעות. "אני לא יודע איך קרה מה שקרה, אבל אחרי שניות אחדות מצאתי את עצמי שרוע על הקרקע. כדי להציל את האצבעות מסכנת היסדקות, פשוט הרמתי את כל גופי לאותו הכיוון שאליו הוא סובב אותן, וכך נפלתי על הרצפה כשהוא עדיין מחזיק באצבעות שלי, ומשחרר אותן אט אט, בעוד המבע המזוגג מתחיל להתפוגג מעל עיניו."

ביקשתי לוודא שאכן ניצלו אצבעותי של החבר: "ברוך ה' הכל בסדר. האצבעות עוד כואבות, אבל אני יכול להקליד כרגיל

בחסדי שמים, זה מה שהכי חשוב.

"אבל למה אני מספר לך את הסיפור הזה..."

נו, למה באמת?

"כי חשבתי על כך שכשאדם מרגיש שמשוה חשוב לו ברמה כזאת שהפרנסה שלו תלויה בזה, לא מעניין אותו שום דבר אחר. הוא ממוקד אך ורק בהצלת האצבעות שלו או כל דבר אחר. באותם רגעים לא הרגשתי כאב, לא חששתי מבושות, לא חשבתי על שום דבר בעולם, רק על שתי אצבעות קטנות.

"אם ככה הייתי מרגיש לגבי הנשמה שלי כשמגיע דיבור של לשון הרע חלילה, אם ככה הייתי מרגיש לגבי הרוחניות שלי, לגבי התפילה וה'דף היומי', וה'קביעת עיתים' וה'בין אדם לחבירו', אם כך הייתי מרגיש - אני מאמין שלא הייתי מתרץ שום תירוצים כדי להצדיק את מעשי. פשוט הייתי עושה הכל, אבל הכל, כדי להציל את הנשמה שלי מרדת שחת, לפחות באותה נחישות שבה עשיתי הכל כדי להציל את אותן שתי אצבעות".

הסיפור היומי

ידידי נבוך, הוא לא הבין מדוע מספר לו האיש על השיעורים הרבים שהוא מוסר. האם הוא סתם מבקש להתפאר באוזניו? הוא הרי נראה אדם שפוי לחלוטין ולא כאחד שהשתבשה עליו דעתו...

אל תזלזלו בשום גרעין קטן, אינכם יכולים לדעת היכן תפגשו את האילן רב הפירות שצמח ממנו

ישראל וייס

בשבוע שעבר פגשתי יהודי שאותו אני מכיר משכבר הימים. הוא אדם העובד לפרנסתו במקצוע מכובד, וקובע עיתים לתורה. אין לו עסק בהרצאות ובמסירת שיעורים, ואת השאיפות שלו לקריירה בעולם הישיבות הוא גנז זה מכבר.

ובכל זאת, לפני שנים אחדות, הזמינו אותו מטעם ארגון כלשהו למסור הרצאה בפני קהל של מגידי שיעורים.

"אני??? הרצאה בפני מגידי שיעורים? למה? איך? מה יש לי למכור להם???"

אבל הארגון שהזמין אותו להרצאה התעקש על כך: "אנחנו סבורים שאתה, מנקודת המבט שלך כאיש מקצוע בתחום זה וזה, תוכל לתרום למגידי השיעורים, ולתת להם 'טיפים' שישביחו את יכולותיהם בהסברה בהירה והרבצת תורה לעם ה'..."

הוא התכונן כראוי ומסר הרצאה, אחת! בודדת!

וזהו.

שבועות עברו, חודשים חלפו מאז מסר את ההרצאה הזאת, והדבר פרח מזיכרונו כליל.

כעבור יותר משלוש שנים, פגש אותו לפתע יהודי שמראהו

החיצוני לימד כי הוא תלמיד חכם המחזיק במשרה תורנית, הלה מיהר להושיט לידידי יד בשמחה גדולה ולקדם את פניו בברכת 'שלום עליכם' לבבית...

"אתה בטח לא מכיר אותי", אמר אותו תלמיד חכם, "אני מגיד שיעור בבית כנסת פלוני ובישיבה פלמונית, פעם בשבוע אני נוסע לאחד המושבים בסביבה למסור שם שיעור, ופעמיים בחודש אני מרצה בארגון ידוע לקירוב רחוקים..."

ידידי נבוך, ולא הבין מדוע מספר לו האיש על שיעוריו הרבים: וכי כבוד הוא מבקש לקבל ממני? תהה בינו ובין עצמו, הוא הרי נראה אדם שפוי לחלוטין, ולא מישהו שהשתבשה עליו דעתו...

אבל היהודי חיך חיוך רחב והוסיף סיומת שהסבירה את כל דבריו: "אני רוצה לומר לך, שגם לך יש חלק בכל השיעורים הללו."

עכשיו הוא כבר היה בטוח שכל ההקדמה הארוכה הזאת רק נועדה להכין את הקרקע לקראת בקשת תרומה הגונה.

הוא החל למשש את כיסיו הריקים כדי להוכיח לאיש שמולו שאין לו כסף עליו, והוא בכלל בלבוש שבת, ואפילו כרטיס האשראי לא עליו...

אבל מגיד השיעור הניף ידו בביטול: "לא לא... אתה לא מבין

הוא זכה להתקבל כמגיד שיעור בישיבה מפורסמת, וגם התבקש להצטרף לשורותיו של ארגון גדול לקירוב רחוקים...
"אתה מבין", מספר לי החבר, "אני מסרתי הרצאה אחת, רק כי הפעילו עלי לחץ ולא היה לי נעים לסרב.
"משמים עזרו לי שהדברים נפלו על אוזניים קשובות, וזכיתי שיש לי חלק, קטן אומנם, אבל בכל זאת חלק, בכל השיעורים הרבים שהוא מוסר מאז ובעזרת ה' עוד הרבה מאוד שנים.
"זה רק מראה לנו כמה שמעשה קטן לכאורה, יכול לגרום לתוצאות נפלאות. צריך לזה סייעתא דשמיא, וחשוב שנדע להתייחס לכל מעשה בכבוד הראש הראוי, בהתאם לתוצאות שיכולות להתפתח ממנו".

אותי. בזכותך למדתי להיות מגיד שיעור טוב יותר. אתה זוכר את אותה הרצאה שמסרת לפני שלוש שנים בבית כנסת פלוני בפני קבוצה של מגידי שיעורים?".
ההרצאה!

הוא כבר מזמן שכח אותה. חשב שכמוהו שכחו אותה גם כל השאר.

עכשיו מתברר לו שלפחות אחד מאותם משתתפים דווקא שמע היטב את הדברים ולקח מהם כמה 'טיפים' שמלווים אותו עד עצם היום הזה, בכל עשרות השיעורים שהוא מוסר מדי חודש. לדברי מגיד השיעור, השיעורים שלו הפכו מעניינים ומוצלחים יותר מאז שמע את אותה הרצאה, ובגלל זה גבר הביקוש לשיעוריו,

עניינא דיומא - חודש ניסן

רבינו שמע והתלהב: "איך לא חשבו על זה! זה רעיון עצום! תתקשר בבקשה ל'קופת העיר' ותאמר שאני בוחר בבית הכנסת 'איצקוביץ'. זה קרוב לבית, ויש שם מניינים אין ספור!"...

מורן הגראי"ל שטיינמן וצוק"ל, על קמחא דפסחא ועל ההכנות לחג הפסח

בירושלים, בני ברק ומודיעין עילית. המשפחות באות, ומקבלות את הערכות.

הביע רבינו מורת רוח. לא נעים למשפחות שידועים שהן נזקקות ונצרכות. מן הראוי שהערכות ישלחו לביתן.

ערכו חשבון מהיר, ומצאו שזה ייקר את העלויות במאה אלף שקלים. אמר רבינו: כדאי להוציא מאה אלף שקלים ויותר, ולהזהר ולו בכבודה של משפחה אחת!
(וישמע משה, מקץ תשע"ח)

בפרוס חג הפסח, הגיעה משלחת מ'קופת העיר'. הציבו את קופת הקרטון הגדולה, והנציחו את רבינו מניח בה שטר כסף, ברכם שתשרה הצלחה במעשיהם, ובכל טוב. הגישו כרוז שבו הוא מודיע שאת ה'קמחא דפסחא' הוא תורם לקופת העיר, וסרב לחתום. כל ההפצרות לא הועילו. יצאו וחצי תאוותם בידם: תמונה כן, חתימה לא.

למחרת אמר לנכדו: תתקשר ל'קופת העיר', תבקש שיבואו עם הטופס ועם הקופה.

הגיעו, ותרם שטר נוסף. חתם, וכפל ברכה.

נשאל: מעיקרא מה סבר, ומה נשתנה?

ענה: אמש היו אלו כספי צדקה, ואיך יכול הייתי להצהיר שאני נותן את ה'קמחא דפסחא' ל'קופת העיר'. אבל היום זה היה כספי שלי, ויכול הייתי לחתום...

(מפי השמועה)

"שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלושים יום" (שו"ע תכט ס"א). "ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח" (רמ"א תכט ס"א, וע' מ"ב).

קמחא דפסחא

בפרוס חג הפסח כוסו לוחות המודעות במודעות ענק מטעם קופת הצדקה השונות. התנוססו עליהן תמונות גדולי התורה והיראה, המשלשלים שטרותיהם לקופות הגדולות. בעיתונים פורסמו מודעות צבעוניות שהביאו הבטחותיהם וברכותיהם. מקורב רבינו ראה בכך זילות תלמידי חכמים, שמשתמשים בהם כמגיסי כספים. התמרמר בפני רבינו: "שהראש ישיבה ידע, שיבוא יום ויעמידו את גדולי ישראל בפתח בתי הכנסת וקופות בידם, כדי שהעוברים ושבים יתרמו פרוטותיהם!"

שמע רבינו והתלהב: "איך לא חשבו על זה! ס'איז א דעוואלדינגער איינפאל, זה רעיון עצום! תתקשר בבקשה ל'קופת העיר' ותאמר שאני בוחר בבית הכנסת איצקוביץ. זה קרוב לבית, ויש שם מניינים אין ספור!"...

(יתד נאמן, כ"ז כסליו תשע"ח, טו)

ארגון חסד מחלק אלפי ערכות של מצרכים בסיסיים כקמחא דפסחא, להוצאות החג. המארגנים סיפרו לרבינו ובקשו ברכתו. התעניין איך מבוצעת החלוקה. סיפרו שקבלו רשות להשתמש במתחם ענק. המשאיות פורקות שם את מטענן והפעילים ממיינים לערכות התמיכה. משם מוסעות הן למוקדי החלוקה

חמצו. ופעם, בליל הסדר, הכניס רבי שלום שבדרון זצ"ל ידו לכיס הקיטל [בגלימת המשי הירושלמית הלבנה יש כיסים], ומצא שם פרוסת חלה! נזכר שלבשה ביום כיפור והשתתף ככהן בפדיון הבן במוצאי הצום, לקח עימו פרוסת חלה כנהוג והכניסה לכיסו, ושכחה...

"ועם כל זה", אמר רבינו, "אין מקומות אלו חייבים בבדיקה". (פרי חיים, גליון קצט)

אמר רבינו: "הנה יש כאלו שאומרים: 'למה צריך כל כך לטרוח בעבודות הניקיון של ערב פסח? הרי די לנקות מחמץ ולבערו מהבית!' ויש שמזלזלים בעבודת הנשים הצדקניות שבכל הדורות, ומפטירים ואומרים שאבק איננו חמץ.

"ואמנם יתכן שעל פי השכל הם צודקים, אבל המציאות הוכיחה שרק בזכות נשים צדקניות, שהשקיעו מאמצים גדולים בנקיון של ערב פסח, ועשו מכך 'עסק' שלם, וניקו וקרצפו את כל הבית, גם מה שאין צריך מעיקר הדין, זה גרם שיהיה המשך למסורת הדורות. אבל באותם בתים שניקו רק כפי הדין, בלי כל 'העסק' שמסביב, המציאות הוכיחה שנכדיהם כבר אכלו חמץ בפסח רחמנא לצלן".

רק כאשר עושים 'עסק' מכל המצוות ומכל המנהגים, ומקיימים אותם מתוך שמחה וחיות, הרי זו הערובה להנחיל את דרך התורה והיראה ואת מסורת הדורות [כמובן, כשיש את הכח והיכולת הנדרשים].

(כאיל תערוג, פסח תשע"ו, ח)

לבטל ולהוי הפקר

רבינו נשאל: המוצא חפץ בפסח שורפו (אורח חיים תמו, א). והרי מכרנוהו לגוי, איך מותר לנו לשורפו? ענה: "קודם תשאל איך אנחנו מוכרים החמץ לגוי, הרי הפקרנו אותו ואינו שלנו!".

השואל נדהם, ורבינו אמר: "שאלתי זאת לגדולי תורה, ולא ענו".

תמה השואל: "אם כן, אחד מהשנים - הביטול או המכירה - אינו ברצינות?".

צחק רבינו ואמר: "שניהם"...

והוסיף: "אלא מה, כנראה שמסתפקים ואומרים: אם לא יועיל זה, יהיה זה"...

[ולעצם השאלה הורו מורי הוראה, שהמוכר לגוי מוצא חמץ, ישימו במקום המושכר לגוי].

(כשחר אורך פ"י, כ)

(מתוך הגדה של פסח - אהלי תורה)

עסקני קופת צדקה חשו בכובד האחריות המוטלת עליהם. נכנסו ובידם רשימת שאלות: אם יש משפחה בת ארבע נפשות שמרוויחה פחות, ומשפחה בת תשע נפשות שמרוויחה יותר, את מי להעדיף? משפחה קטנה ששני ההורים אינם עובדים, ומשפחה גדולה שאחד ההורים עובד, את מי להעדיף? עצרו, והמתינו לתשובה.

רבינו שמע בריכוז, ואמר: "הלאה".

שאלו: משפחה בריאה שמתפרנסת בדוחק, ומשפחה שיש לה יותר אבל יש בה בעיות בריאות, את מי להעדיף? משפחה דחוקה שיש לה דירה, ומשפחה דחוקה אבל מתגוררת בשכירות? - "הלאה".

הרשימה ארוכה. משפחה בת ילדים קטנים, או משפחה עם ילדים מתבגרים. משפחה עם הורים בעלי יכולת, ומשפחה שאין לה עזרה.

- "הלאה".

המשיכו והקריאו, והודיעו שסיימו.

ואז התפרץ רבינו וקרא: "הכל מתחיל מזה שכל אחד יודע מה נעשה אצל השני -

"האם הוא דחוק, וכמה הוא דחוק, ובמה הוא דחוק! אין לנו שום ידיעה מה קורה אצל הזולת -

"הכלל היחיד הוא: כל הקודם זוכה"...

(מפי השמועה)

ב. "היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאים פרח, מברך ברכת האילנות" (שו"ע רכו, א).

ברכת האילנות

רבינו נשאל, מאחר וברכת האילנות נאמרת פעם אחת בשנה (ב"ח סימן רכו), ובחלקו הדרומי של כדור הארץ עונות השנה הפוכות ומברכים ברכת האילנות בתשרי, מי שהיה בדרום אפריקה וברך בתשרי, והגיע ללמוד בארץ ישראל, האם ישוב ויברך בניסן? וענה, שמכיוון שהבריאה החלה בניסן [שעל כן ברכת החמה בניסן], ובדרום אפריקה שמברכים בתשרי, היא ברכה על השנה הקודמת, שכבר ברכו בארץ ישראל בניסן. אם כן יברך בניסן, ושוב לא יברך בתשרי*.

(ווי העמודים וחשוקיהם, גליון נא, מא)

* הערת מרן הגר"ח שליט"א: צריך לברך שוב בחודש ניסן, כי ארץ ישראל היא עיקר העולם, והכל אחר ארץ ישראל.

רבינו סיפר על מציאת חמץ. במקומות שאין מכניסים בהם חמץ, פעם מצאו חמץ מעל המשקוף. התברר שילד ראה שמסלקים את החמץ מהבית, חשש שלא יהיה לו מה לאכול, והחביא שם את

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

רבי דוד אויערבאך היה בטוח שרבי שלום עומד לחטוף עכשיו 'מנה' רצינית מהפקיד הנכבד. אך למרבה הפלא הגיב האיש ואמר: "אתה חושב שאני לא יודע?! בא אספר לך מדוע אני יכול ללכת על רגליי..."

"בצעירותי הייתי בחור דתי, חסיד בעלזא. כנהוג לפני בר המצווה לקח אותי אבי לאדמו"ר הקדוש רבי אהרן מבעלזא כדי להתברך מפיו. עמדנו בתור, לפנינו היה יהודי נכה שהלך עם קביום. כשהגיע היהודי לפני הרבי, פנה הרבי ואמר לו: למה אתה לא הולך על רגליך? תזרוק את זה!

"היהודי לא הבין מה הרבי רוצה ממנו, הרי הוא משותק ברגליו מלידה. התמהמה, וזרק קב אחד. אמר לו הרבי: 'אמרת לך זרוק את שניהם ותלך!' האיש זרק את הקב השני, ולפליאת כולם התחיל ללכת כאחד האדם.

"אני הייתי בתור מיד אחריו. אמר לי הרבי: 'אתה ראית מה שהיה כאן. דע לך, בשבת הראשונה שאתה תחלל, מה שהיה ליהודי הזה יעבור אליך'.

"עברו שנים. בפולין הייתה תנועת ה'בונד' הסוציאליסטית שסחפה איתה רבבות מבני ישראל. גם אני הפכתי לחבר ב'בונד' עד שנהייתי בה מדריך לבני נוער. שנים הקפדתי, ולא חיללתי שבת. אך שבת אחת עשינו טיול, כל החניכים שלי עלו למשאית טיולים ואני יחד אתם. כשהמשאית החלה לנסוע נפלתי ממנה ונחבלתי, ומאז אני יכול ללכת על רגליי."

"השיב לו ר' שלום: 'כבר היית... כבר ראית... ואף על פי כן...' (ע"פ נר לשולחן שבת)

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' (שמות לה ב)
 "את המעשה הנורא הבא סיפר אאמו"ר הג"ר מנחם רוזנבליט שליט"א, ששמע אותו מהגאון רבי רפאל דוד אויערבאך זצ"ל ראש ישיבת שער השמים, גיסו של הגאון רבי שלום שבדרון. "לאשה אחת שהתגוררה בשכונתו של רבי שלום שבדרון בשכונת שערי חסד, היה בן שאינו שומר תורה ומצוות, בשם משה, שהיה פקיד בכיר בממשלה. הוא היה נכה ברגליו ובעל רכב ממשלתי מהודר. בימים ההם, אדם בעל רכב היה נחשב מורם מעם..."

"יום אחד כשבא האיש לבקר את אמו פגש בגיסים הגאונים רבי שלום שבדרון ורבי רפאל דוד אויערבאך. לפתע נחה על ר' שלום רוח תוכחה, פנה ואמר לפקיד בניגונו הידוע: 'מוישה, מוישה... פה אתה אדם חשוב מאוד, אבל לאחר מאה ועשרים שנה, הרי בסוף יעלו אותך להר המנוחות... וזה עלול להיות יום קר, כולם ילוו אותך, אבל בסוף אתה תישאר שם לבד. ושם אין אוטו, אין פקיד בכיר. מוישה, מוישה, מה יהיה אז'..."

"ר' דוד אויערבאך היה בטוח שר' שלום עומד לחטוף 'מנה', והפקיד הנכבד יתפרץ עליו כבעס. אך למרבה הפלא ענה לו משה: 'מה אתה חושב, שאני לא יודע? אני אספר לך מה קרה, ומדוע אני הולך על רגליי:'

יהלומים מגדולי ישראל

אם היו נותנים לנו לנסח את ברכת 'זלמלשינים', מן הסתם היינו ממלאים שורות שלמות בקללות שיחולו על ראשם של 'המוסרים'. אבל חז"ל קבעו נוסח קצר של שלוש מילים בלבד...

הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א מספר על העצה המיוחדת שהעניק דודו מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל ליהודי שזקק לישועה

שהרופאים התייאשו ממנו, מאחר ומחלתו גדולה מאוד ולכאורה אין לו עוד תקווה להינצל ממנה. "אמר לו הגרש"ז, דע לך שהתקווה לטוב היא תרופה מיוחדת במינה, והיא משפרת את מצבו של כל אדם בכל מצב. לעומתו מי שמתייאש חלילה בגלל מצב קשה וכדו', עצם הייאוש גורם לו התדרדרות במצבו, כמובא בשם הגר"א שציין על הפסוק 'ורוח

יעקב א. לוסטיגמן
 לפני שבועות אחדים זכינו להביא מדבריו של הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א, רבה של 'עזרת תורה', בגיליון 'לקראת שבת'. בתוך הדברים הביא הגרי"מ שטרן שליט"א מעשה שאירע עם דודו מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל וכה היו דבריו: "חולה אחד הגיע להגרש"ז אויערבאך זצ"ל ואמר לו

איש תכלכל מחלהו'.

"והוסיף הגרש"ז, שהנה, אם היו נותנים לנו לנסח קללה למלשינים שמצייקים לעם ישראל ורודפים אותו בלי סוף, היינו כותבים שורות שלמות של קללות שיחולו על ראשם, אבל חז"ל קבעו נוסח קללה בשלוש מילים: 'ולמלשינים... אל תהי תקוה', כי אובדן התקוה זאת הקללה הגרועה והקשה ביותר. ומידה טובה מרובה. כמו שאובדן התקווה זאת קללה נוראה, הרי שתקווה היא ברכה גדולה ונותנת לאדם תועלת גדולה מאוד עד לאין שיעור. "ממילא, אמר לו הגרש"ז זצ"ל, "אין להתייחס לדברי הרופאים המייאשים, והראה לו מה שכתב ב'שילטי הגבורים' (סנהדרין סוף פרק בן סורר) 'הרבה נידון למיתה בעיני הרופאים ורפואתן קרובה".

הוכח מדעית - החרדים מקווים יותר

בשולי הדברים נוסף על דבריו של הגרי"מ שטרן שליט"א, כי לפני חודשים אחדים התפרסם מחקר שנערך על ידי חוקרים מאוניברסיטת ב"ג בנגב, שבדק את נושא התקווה, השמחה, והחוסן הנפשי בשלושת המגזרים הבולטים בישראל: המגזר החרדי, המגזר הכללי ולהבדיל המגזר הערבי. החוקרים בדקו ומצאו כי למרות משבר הקורונה שפגע באופן קשה בכל המגזרים, ולמרות המצוקה הכלכלית הקשה שבאה בעקבותיו, המגזר החרדי שומר על רמות תקוה גבוהות יותר משאר המגזרים באופן מובהק, וגם מגלה חוסן נפשי, שמחה ולכידות חברתית יותר מכל המגזרים האחרים.

טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

כמה מהתושבים הגויים חסו על הבחור, לקחו אותו לאיזה מחסן נידח וסיפקו לו מזון להחיות את נפשו. וראה זה פלא, מאותו יום החל הבחור לרזות, עד שכעבור תקופה שב והיה כאחד האדם

סיפור נפלא ששמענו מהרה"ג ר' יצחק פרידמן שליט"א, מתוך שיחה שתופיע אי"ה בגיליון 'לקראת שבת' הקרוב

יעקב א. לוסטיגמן

בגיליון 'לקראת שבת' הקרוב, נביא בעז"ה שיחה מרתקת עם הרה"ג רבי יצחק פרידמן שליט"א, המוכר בין היתר מקו 'מתיקות התורה' שבו הוא מקליט תוכן נפלא ומתוק מדבש לשמחת לבם של רבבות המאזינים.

בשולי הדברים, שעסקו בעניין של אמונה וביטחון, ואלוקים חשבה לטובה, מספר הרב פרידמן מעשה נפלא אודות בחור שלמד בשיבה בביאליסטוק יחד עם מרן הסטייפלער זיע"א.

"הוא היה בחור רגיל לכל דבר, אבל יום אחד הוא החל להשמין בצורה יוצאת דופן, וככל שנקפו הימים הוא הלך והשמין בצורה מזעזעת עד שהתקשה בהליכה ולאחר מכן גם איבד את היכולת ללכת ולאפילו לעמוד. הוא נשאר במיטתו כל הזמן, ובחורי השיבה שריחמו עליו מאוד היו באים אליו לחדר כדי ללמוד איתו ולתת לו אוכל וכדו', כך במשך תקופה ארוכה. מדי פעם היו מגיעים רופאים ממדינות שונות, כדי לחזות בפלא הזה ולנסות למצוא מה הבעיה שגרמה לו להשמין בצורה כזאת לא הגיונית, אבל אף אחד מהם לא הצליח למצוא מרפא למחלה המסתורית הזאת.

"הסטייפלער כבר המשך הלאה לתחנות הבאות בחייו, ולאחר זמן מה פרצה מלחמת העולם השנייה והנאצים כבשו את אירופה כשהם מיישמים את ה'פיתרון הסופי' של היטלר ימ"ש וזכרו. בעיר ביאליסטוק הודיעו שכל יהודי העיר חייבים להתכנס

בקצה העיר, על יד היער, ומי שלא יגיע בשעה ובמועד שנקבעו, אחת דתו.

"כמוכן שכולם דאגו להתייצב בזמן המיועד, וגם הבחור הזה לא נשאר מאחור. חברים טובים דאגו לו כי חששו לחייו, וטרחו ועמלו עד שהצליחו להביא אותו למקום המיועד בשעה שנקבעה.

"לא עבר זמן רב והתברר כי הנאצים קיבצו את היהודים במקום אחד כדי לקדם את המטרה השטנית שלהם, וכעבור זמן קצר לא נשאר אף מהם בחיים, הי"ד, למעט הבחור השמן שהנאצים ברשותם החליטו להשאיר אותו חי מתוך הבנה שהוא ימות מרעב כי אין לו שום אפשרות ללכת משם בכוחות עצמו.

"רצתה ההשגחה העליונה, וכמה מהגויים תושבי העיר חסו על הבחור, לקחו אותו לאיזה מחסן נידח בעודם מסתכנים בנפשם, ונתנו לו אוכל להחיות את נפשו. וראה זה פלא, מאותו יום החל הבחור להרזות באופן פלאי עד שכעבור תקופה שב והיה כאחד האדם ויכול היה להימלט ליערות ולהיחלץ מציפורני הנאצים ימ"ש.

"הסטייפלער בירר כעבור זמן מה עלה בגורל חבריו לשיבה, ושמע שכל אלו שהיו בבליאסטוק באותו יום נרצחו, חוץ מאותו בחור שנשאר בחיים ועלה לארץ ישראל, בנה את ביתו ב'כפר סבא' והקים משפחה מאד יפה. כששמע זאת אמר: עתה ידעתי מה היה לו ומדוע השמין הבחור באורח פלא. משמים הקדימו לו רפואה למכה וכך נחלץ מגזר הדין האכזרי שחיכה לשאר חבריו, ולהוותר לפליטה רבה".

"עין תחת עין" - מה הקשר בין לימוד תורה בהתמדה לבריאות העיניים?

הזראות, הדרכות ומעשים ממוין שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, אשר נרשמו ע"י נכדו נאמן ביתו הרה"ג ר' אריה קניבסקי שליט"א היה זה מספר ימים לאחר הפורים כשנכנסו אל מרן שליט"א קבוצת נערים מתחזקים וביקשו לשמוע דברי חיזוק וברכה. במהלך השיחה מרן שליט"א שם לב כי על עינו של אחד הנערים מונחת תחבושת גדולה. פנה אליו מרן ושאל: "מה קרה לך בעין?" והנער השיב כי בפורים שיחק בנפצים, ואחד הנפצים פגע בעינו ולכן חבשו אותו, והוסיף וביקש ברכה לרפואה שלמה שתתפא העין ולא יגרם לו כל נזק. מרן שליט"א הגיב ואמר: "עין תחת עין", והוסיף: "תשב ותלמד בהתמדה". ומשראה מרן שליט"א שדבריו לא הובנו, הוסיף וביאר: "תלמד תורה בעיון! ועין תחת עין יהיה רפואה לעין". יש דברים שלא שוכחים...

התפרסם ב'טליושר' 6881* - קו התוכן של ארגון 'ארחות יושר'

יהלומים מגדולי ישראל

"אין לכם מה ללכת לשם", השיבה הרבנית אלישיב להגרמ"מ שולזינגר. "הוא סוגר את הדלת ויושב עם הגב לחלון, כמה שתדפקו לא יעזור. אתם צריכים להבין", הוסיפה, "הוא עוד עושה שטודירן"...

כשנסעתי לחיפה ברכבת, ראיתי בן אדם שנראה מכובד, ניגש אליי יהודי ושואל אותי: היכן אתה לומד? ענה לו בבדיחותא: אני הפסקתי ללמוד, אני כבר רב...]

אין אצלנו לגמור. סיפר לי יהודי אחד שהרבנית אלישיב אמרה לו: "ער זאגט מיר, מענטשן קומען דאך פּרעגן שאלות, און איך דארף דאך וויסן צו ענטפערן. אויב איך וועל נישט לערנען, איך וועל נישט וויסן וואס צו ענטפערן". תרגום: הוא אומר לי, אנשים באים אלי לשאל שאלות, אם אני לא אלמד אני לא אדע מה לענות. הוא מוכרח עכשיו לרוץ לבית מדרש וללמוד וללמוד ללא הרף, ולא להכניס אנשים, כי אחרת הוא לא ידע מה לענות... ער שטודירט נאך...

(קונטרס 'התקן עצמך ללמוד תורה', זכרון מאיר תשס"ג)

שח הגאון רבי משה מרדכי הלוי שולזינגר זצ"ל: הצדקנית הרבנית אלישיב ע"ה אמרה לנו: "ער שטודירט נאך"...

...באנו בשעה ארבע ועשרה אחה"צ, ואמרה שהרב כבר הלך ל'אהל שרה', מקום לימודו. ושאלנו אם אפשר ללכת לבית המדרש לדבר אתו, אמרה לנו: "אין לכם מה ללכת, הוא סוגר את הדלת ויושב כשגבו מופנה לחלון, וכמה שתדפקו לא יועיל לכם. הוא לא זז ממקומו ולא פותח". והוסיפה: "איהר דארפט פארשטיין, ער שטודירט נאך" - אתם צריכים להבין, הוא עוד 'עושה שטודירן'.

מה הכוונה "עושה שטודירן"? כשבן אדם לומד מקצוע, בתקופת לימודו הוא עושה 'שטודירן' עד שגומר לימודיו והתמחותו והוא מקבל תעורה על המקצוע, ואז הוא גמר לעשות 'שטודירן'. וישנם אנשים שגם בלימוד התורה מתנהגים כך. [פעם]

אדם שהתבקש ע"י אשה עניה לאסוף כסף בבית מדרש עבור הכנסת כלה, ולאחר שהתחיל לאסוף אמר לו אחד שאשה זו רמאית - האם מותר לו להפסיק?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

או לעכב משכורתו [אמנם אם רוצה לפטורו בסוף החודש או בסוף השנה כשנגמר חוזה העבודה אתו, יש שכתבו שמותר, ראה שם הרחבה בענין זה].

בסעיף י"ב כותב ה'חפץ חיים' מהו תיקונו של אדם שעבר ושמע לשון הרע והאמין בלבו - "שיתחזק להוציא הדברים מלבו שלא להאמינם, ויקבל על עצמו על להבא שלא לקבל עוד לשון הרע על אדם מישראל, ויתוודה על זה. ובזה יתקן הלאווין והעשין שעבר על ידי קבלת לשון הרע".

בביאורים ומוספים מביאים מדברי ה'חפץ חיים' לקמן, כי האופן לעשות כן הוא על ידי שיתבונן כי החשוד לספר לשון הרע, חשוד גם לשקר, להחליף ולהוסיף. ועוד הוסיף לקמן שכל שינוי בפרטים יכול לשנות את כל המשמעות, ואם חסר לו את הרקע של הסיפור, יתכן שאין הדבר כפי שהתקבל. וכבר נתן ה'חפץ חיים' עצה נפלאה לעיל, שאם מצליח לדון אותו לכך זכות באופן שאינו מתבזה בעיניו, מותר לו להאמין לעובדות ששמע, כיון שסוף-סוף אין כאן גנאי על אותו פלוני.

עוד מציינים בביאורים ומוספים, שה'חפץ חיים' אינו מזכיר כאן צריך לבקש מחילה מאותו פלוני שעליו שמע את הלשון הרע. ויש שכתבו הטעם לכך, שאיסור זה אינו כעבירה שבין אדם לחברו לענין שיצטרכו מחילה עבורו, אלא אם כן הלך מחמת הסיפור ששמע וציער את חברו, שעל הצער שגרם לו יצטרך לבקש מחילתו. ומטעם זה יש שהוסיפו, שאף אסור לבקש מחילה, כי בכך יגרום לחברו צער ועגמת נפש, ולפעמים יש בזה גם איסור רכילות, שהרי חברו יכול להבין מיד מי הוא שסיפר הדברים.

היום נלמדים שני הסעיפים האחרונים בכלל ו' מהלכות לשון הרע. בסעיף י"א חוזר ה'חפץ חיים' ומסכם, כי מה שאמרו שצריך לחוש ללישנא בישא, הכוונה רק לשמור עצמו מנזק, אבל חלילה לעשות שום מעשה, לגרום לו נזק, בושה וכדומה, וכל שכן שאינו יכול לפטור עצמו מחיוב כלשהו שהוא חייב לו.

בהגה"ה מצייר ה'חפץ חיים' דוגמה מצויה לכך, כגון שיש בעיר אנשים שמוחזקים לעניים וצריך לתת להם צדקה, ואחד הו ציא עליהם דבה שבאמת אינם עניים, ורק עושים עצמם כעניים, ובכך גורם שהרבה אנשים יפסיקו לתמוך בהם, וכותב: "על פי דין תורה הוא עולה רבה, כי דבר זה נכנס בכלל מקבל לשון הרע ממש". כי על פי תורה העני הזה עדיין עומד בחזקתו מקדמת דנא שהוא עני, כל זמן שלא הוכח ההיפך. ורק צריך לחוש לדברי המספר ולבדוק את הדברים.

בביאורים ומוספים הביאו שיש מוכיחים מלשון ה'חפץ חיים', שמדובר דוקא במי שכבר הוחזק כעני, אבל אחד שהגיע זה עתה ולא הוחזק כלל כעני, לכאורה מותר לחשוש ולהפסיק לתת לו נדבות עד שיבררו הדברים. וכן מי שהתבקש ע"י אשה עניה לאסוף כסף בבית מדרש עבור הכנסת כלה וכדו', ולאחר שהתחיל לאסוף אמר לו אחד שאשה זו רמאית, אזי אם לא הוחזקה בעיר זו כעניה, מותר לו לחשוש לדברים ולעכב את המשך איסוף הכספים עד שיברר הדברים לאשורם.

דוגמה נוספת לכך שאסור לאדם לפטור עצמו מחיובו כלפי הזולת בגלל לשון הרע, מביאים בביאורים ומוספים: אדם ששמע על אחד מעובדיו שאינו עובד כראוי, אסור לו לפטור על סמך זאת

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מדוע בימינו צריכים להסב ומאיך אשה חשובה אינה צריכה להסב?

פסחים דף קח

אשה אצל בעלה לא בעיא הסיבה ואם אשה חשובה היא צריכה הסיבה

סומכות על שיטת הראב"ה שבזמנינו אין חיוב הסיבה כלל (שו"ע סי' תעב ס"ד). אלא שצריך להבין מדוע רק לגבי הנשים סומכים על שיטת הראב"ה שבזמנינו אין זה דרך חרות, ובאמת שאצלנו לא רק שזה לא דרך חרות אלא זה מאד קשה ומכביד על האדם להסב את הגוף ולאכול ולשתות, אמנם שאר הראשונים חולקים שמ"מ תקנת חכמים לא נתבטלה. אך מנין לחלק בזה בין אנשים לנשים, והרי הנשים חייבות במצוות הלילה הזה כגון אכילת מצה והסיבה בדיוק כמו האנשים כיון שגם הן היו באותו הנס, ולמה דוקא הן סומכות על הראב"ה?

התשובה שאנו אומרים בזה, הסביר הגרש"ז ואמר שהוא פשוט אמיתי בשו"ע, שהנה הרי בעצם היה ראוי לבטל היום את המנהג של הסיבה, אלא שמכיון שבזמן חז"ל היה נהוג לעשות הסיבה לא מבטלים את זה. אבל לענין הנשים שבימי חז"ל לא היה כל כך נהוג שנשים יסבו, כי אז היו הרבה נשים שהיו כפופות לבעליהן, ולא הסבו אלא נשים חשבות, ונמצא שלא כל הנשים הסבו אלא חלק כך וחלק כך, לכן גם בימנו נשים אינן חייבות להסב, למרות שנשים שלנו כולן חשבות. כי אם נבוא לדון מצד מה שהן בזמנינו, הלא אצלנו אין זה דרך חרות ואדרבה זה יכביד מאד על האשה אם תצטרך להסב, אלא מה, הואיל וכבר נתחייבנו, אי אפשר להפטר מחיוב זה, הלא אז לא היה כל כך נהוג שנשים תסבנה, כי היו אז נשים חשבות ושאינן חשבות, ורק החשבות הסבו. ולכן אמרו שנשים שלנו סומכות על הראב"ה ואינן מסיבות.

(שלמי מועד)

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל היה אומר שיש כלל, בפרט כשאנו בגלות, שלא כדאי שינהג האדם להראות שררה והרחבת הדעת כגון לאכול בכלים של זהב וכסף, לא ולא, אין זה לפי רוחו של עם ישראל... חוץ מהלילה הזה של ליל הסדר, בלילה הזה אנו צריכים לשמוח ולראות כאילו יצאנו ממצרים, יצאנו ממצרים ואנו מקבלים ביזת הים, הכל מותר ויש בזה מצוה, אם יש לו כלים של זהב יאכל בכלים של זהב, כלים של כסף יאכל בכלים של כסף, צריכים דוקא להראות שררה, להראות שיצאנו לחרות. ולפיכך תקנו חכמים ז"ל להסב על צד שמאל, כי באותם זמנים קדומים כשחז"ל תקנו את זה, היה הנוהג של עשירים בעלי שררה שהם תמיד אכלו דרך הסיבה מוטה על צד שמאל. ואמנם בזמנינו נתבטל הדבר וגם העשירים אינם אוכלים בהסיבה, אבל אעפ"כ הואיל וחכמים תקנו כדי להראות בכך שררה, יש כלל שמה שתקנו לא מבטלים. וגם שיש בזה היכר לתנוקות שישאלו מה נשתנה ואנו עונים להם שעושים את ההסיבה להראות שזכינו לשררה וחרות.

ואולם אף שתקנת ההסיבה נשארה לדורות, מ"מ מבואר בשולחן ערוך שיש אופנים שמקילים בהסיבה, וכך נוהגות הנשים בזמנינו שאינן מסיבות. דהנה מדין הגמרא נשים חייבות בהסיבה, ורק אשה שהיא כפופה מאד לבעלה והיא כעין שפחה אינה מסיבה, אבל אשה חשובה חייבת בהסיבה. וזה כבר ידוע שנשים שלנו מדורי דורות יש להן דין של נשים חשבות, שום אשה אינה שפחה לבעלה. ומה שאין נשים שלנו נוהגות בהסבה הוא כי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

כמה זמן צריך לצום בשביל להחשיב את הצום כ'תענית שעות'?

אין התענית נחשבת כ'תענית' - לענין אמירת 'עננו' - אלא כאשר הצום נמשך בפועל לאורך יום שלם, דהיינו, שלא אכל ולא שתה כמחצית היום ללא כוונה לצום, ולאחר מכן קיבל על עצמו תענית שעות עד לסוף היום; או להיפך, שקיבל על עצמו תענית עד חצות היום, ולאחר מכן לא אכל ולא שתה עד לסוף היום.

[שו"ע תקסב, י, ומשנ"ב מו-מז]

כפי שלמדנו, בכדי להחיל שם 'תענית' על תענית יחיד, יש לקבלה באמירה ביום שלפניה. אולם, צום למשך מספר שעות, ניתן לקבלו בסמוך לתחילתו, ואין צורך לקבלו ביום שלפניו; ויש אומרים, שאף צום כזה צריך לקבלו ביום שלפניו. צום זה, מכונה 'תענית שעות'.

ברם, למרות המשמעות המילולית של הכינוי 'תענית שעות',

מי שצם במשך יום שלם ללא קבלה מראש - האם אומר 'עננו' בתפילה?

של יום שלם, ולא תענית שעות, אין הקבלה מחשיבה את התענית אפילו כתענית שעות. ולפי דעה זו - לדעת השולחן ערוך, הצם באופן זה לא יאמר 'עננו' בתפילה; אולם, לדעת הרמ"א, אף באופן זה, כיון שבפועל הוא צם במשך היום, רשאי לומר 'עננו' בתפילת הלחש, בברכת 'שמע קולנו'.

[שו"ע תקסב, ט, ומשנ"ב מב]

בהמשך לאמור: המקבל על עצמו תענית רגילה, של יום שלם, אלא שלא קיבל על עצמו את התענית ביום שלפניה, כנדרש, כי אם בליל התענית - אין קבלתו מחשיבה את התענית לתענית רגילה, וכפי שלמדנו בימים הקודמים; אך היא מחשיבה את התענית כ'תענית שעות'.

ויש אומרים, שבאופן זה, כיון שבכוונתו לקבל על עצמו תענית

ציבור שקבעו תענית בעקבות מאורעות קשים - האם כל יחיד צריך לקבל את התענית מראש?

יום מסוים ליום תענית, תוך מתן רשות לכל יחיד להחליט אם הוא חפץ לצום - אין בכוחה של קביעה זו להחיל שם תענית ללא קבלה מראש, ולכל הדעות צריך כל יחיד לקבל על עצמו את התענית מראש. והצומות הקבועים בהלכה לכל ישראל, לכל הדעות אינם טעונים קבלה מראש.

[שו"ע תקסב, יב, ומשנ"ב נ; ביאורים ומוספים דרשו, 44]

כאשר ראשי הציבור גוזרים על הציבור תענית ביום מסוים, כפי שהיה מקובל בדורות עברו כשאירעו מאורעות קשים רח"ל - יש אומרים שיש בכוח גזירתם להחיל שם 'תענית' על הציבור, ואין צורך שכל יחיד יקבל על עצמו את התענית ביום שלפניה. ויש חולקים. ולהלכה, חובה על כל אחד לצום אף במקרה שלא קיבל בעצמו את התענית.

ואם ראשי הציבור לא גזרו על כולם לצום, אלא רק קבעו

* זמן קבלת תענית ביום שלפניה, הוא בתפילת מנחה בזמן 'מנחה קטנה'. ובדיעבד, אם מתפלל מנחה בזמן 'מנחה גדולה', יקבל את התענית בתפילתו.
* חכמינו ז"ל קבעו שקבלת התענית תהיה דווקא בשעת התפילה, כדי שהמקבל יבקש רחמים שתעניתו, ותפילותיו ביום התענית, תתקבלנה לרצון.
* לכתחילה, קבלת תענית, צריכה להאמר בפה; אך בדיעבד, אם קיבל את התענית במחשבה, והיינו שבתפילת המנחה העביר במחשבתו את נוסח קבלת התענית - הקבלה חלה עליו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לרסס 'קוטל חרקים' בחול המועד?

למקום לאחר זמן קצר, מותר להורגם. ומותר לרסס חומר הקוטל את החרקים אף לפני הופעתם, וכן להשמיד קיני נמלים. וכן מותר להניח מלכודת עכברים בחול המועד.

[משנ"ב תקלג, כ רכב; ביאורים ומוספים דרשו, 21-22]

צידת בעלי חיים מכל סוג שהוא, מותרת כשהיא נעשית לצורך המועד; אולם, כאמור, מי שהציד הוא מקצועו ומקור פרנסתו, אסור לו לעשות זאת בפרהסייה. וחרקים או יתושים המפריעים או מזיקים לאדם, מותר להורגם בחול המועד; ואף כשיש באפשרותו להבריחם - אם סביר שישובו

הלוח היומי

כ"ה באדר | רבי ישראל יעקב ב"ר אהרן פיישר זצ"ל, ראב"ד ירושלים ובעל אבן ישראל

ביום זה בשנת ג' אלפים שס"ה מת נבוכדנצר מלך בבל (ירמיהו נ"ב ל"א).

יארצייט:

- תקנ"א: רבי אברהם גרשון ב"ר אפרים אשכנזי זצ"ל, מקיטוב.
- תרצ"ד: רבי בצלאל יאיר ב"ר יחיאל דנציגר זצ"ל, מאלכסנדר.
- תשכ"ב: רבי דוד ב"ר ברוך קלונימוס שפרבר זצ"ל, מבראשוב, בעל אפרקסתא דעניא ועוד.
- תש"ל: רבי יצחק ב"ר מסעוד אבוהצירא זצ"ל, בבא חאקי, אב"ד רמלה-לוד.
- תשל"ג: רבי סלמן חוגי ב"ר יצחק עבודי זצ"ל, אב"ד בי-ם.
- תשס"ג: רבי ישראל יעקב ב"ר אהרן פיישר זצ"ל, ראב"ד ירושלים ובעל אבן ישראל.
- תשס"ח: רבי אברהם דב ב"ר חיים יהודה לייב אויערבך זצ"ל, ר"י אור שמח.
- תשע"ז: רבי אהרן ב"ר זלמן אליהו זקס זצ"ל, ר"י סלבודקא.

יארצייט הגאון רבי ישראל יעקב ב"ר אהרן פיישר - ראב"ד י-ם

הראב"ד היה כחול ממאמץ

בסוף ימיו של הג"ר ישראל יעקב פיישר, הוקשה עליו מאוד ההליכה, ובכל זאת התגבר כארי והלך לבית הכנסת להתפלל בציבור, וכשהיה חוזר היה כחול ממאמץ, והיה לוקח לו זמן עד שחזר לעצמו, וכך יום יום היה הולך במאמץ לבית הכנסת.

(גלה כבוד מישראל על הגרי"י פיישר עמ' צ, קח)

נשתדל לייקר מאוד כל מצוה, ואף כאשר הדבר כרוך במאמץ רב נשקיע את כל כוחותינו ומרצנו כדי לא לאבד אף מצוה המזדמנת לידינו.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il